

ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชน
ชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

Knowledge and Understanding about the Rights and Liberty of the Thai
People According to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.
2560 (2017) of the People in Phra Nakhon District, Bangkok

นิวัฒน์ พรหมทิพย์¹ และสันฐาน ชยนนท์²

Niwat Phomthip and Sunthan Chayanon

Received: March 10, 2021 Received: June 7, 2021 Accepted: September 14, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร รวมทั้งเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และอาชีพ ตลอดจนเพื่อนำผลการวิจัยสรุปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 โดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสำรวจจากแบบสอบถาม กับประชาชนในพื้นที่เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 397 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายข้อมูล

---

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program in Politics and Government, College of Politics and Government, SuanSunandha Rajabhat University. E-mail: s60463825005@ssru.ac.th

² วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College Politics and Government, Susan Sunandha Rajabhat University. E-mail: sunthan.ch@ssru.ac.th

ของกลุ่มตัวอย่าง ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Independent - Samples (T-Test) และสถิติ One - Way ANOVA (F-Test) และทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 61.81) 2) ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และอาชีพ นั้น มีปัจจัยด้านอายุ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา ที่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และ 3) ประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เห็นด้วยกับแนวทางการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) โดยที่ประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ได้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จากการสืบค้นข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต มากที่สุด ($\bar{X} = 3.82$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และได้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.07$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ (Keyword) : ความรู้ ความเข้าใจ สิทธิและเสรีภาพ ปวงชนชาวไทยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

Abstract

The objective of this study was to study knowledge and understanding about the Rights and Liberty of the Thai People according to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017) of People in Phra Nakhon District, Bangkok to study and compare the difference between the levels of knowledge and understanding about the Rights and Liberty of the Thai People. According to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017) has classified by sex, age,

marital status average monthly income level of education and occupation bring the results that to summarized as recommendations and guidelines for promoting knowledge and understanding of the Rights and Liberty of the Thai People According to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017). By using a quantitative research methodology with a survey of questionnaires with people in the Phra Nakhon area Bangkok residents aged 18 years and over were 397 people. Data were analyzed by percentage, mean and standard deviation. For describing the data of the sample the hypothesis was tested using Independent - Samples (T-Test) and One-Way ANOVA (F-Test) statistics and processed using a software package.

The results of study showed that 1) People in Phra Nakhon District, Bangkok has knowledge and Understanding about the Rights and Liberty of the Thai People. According to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017). A moderate level (average 61.81 per cent) 2) Knowledge and understanding about the Rights and Liberty of the Thai people According to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017) of people in Phra Nakhon District, Bangkok by sex, age, marital status, average monthly income, education and occupation. Found that education level and occupation were all influenced by age factor. Monthly income and education level with a statistically significant relationship to knowledge and understanding about the Rights and Liberty of the Thai people according to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017). And 3) People in Phra Nakhon District, Bangkok agree with the approach to promoting knowledge and understanding about the Rights and Liberty of the Thai People according to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017), the overall average was at a moderate level ($\bar{X} = 3.45$). People in Phra Nakhon District Bangkok has gained knowledge and understanding about the Rights and Liberty of the Thai People. According to the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2560 (2017), based on Internet searches ($\bar{X} = 3.82$), which is at a high level and gain knowledge and Understanding about Rights and Liberty. According to the Constitution of the Kingdom

of Thailand, B.E. 2560 (2017) from government officials, the least ($\bar{X} = 3.07$), which is at a moderate level.

Keywords : Knowledge and Understanding, Rights and Liberty, Thai People, Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017)

บทนำ (Introduction)

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเมื่อปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของบ้านเมืองในแต่ละช่วงเวลาขณะนั้น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันบังคับใช้ไม่ได้ (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, น.1) หรือถือได้ว่าเป็นโมฆะ โดยกฎหมายทั้งหมดในรัฐจำเป็นต้องเป็นไปที่รัฐธรรมนูญกำหนดแนวทางไว้ ทั้งนี้ สาระสำคัญของกฎหมายรัฐธรรมนูญโดยทั่วไปแล้วจะเป็นการบัญญัติว่าด้วยรูปของรัฐ การแบ่งแยกอำนาจ อธิปไตย สิทธิและหน้าที่ของประชาชน รูปของรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของการปกครอง เป็นต้นวัตถุประสงค์ของความจำเป็นที่ต้องมีรัฐธรรมนูญก็คือ การปกครองรัฐต้องเป็นไปโดยกฎหมายมิใช่โดยผู้มีอำนาจ

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ร่างโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีกรอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา 35 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ตลอดจนกรอบแนวคิดของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่มุ่งหวังให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นที่ยอมรับของสากล ควบคู่กับความสอดคล้องของวิถีชีวิตคนไทยและบริบทประเทศชาติ มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการปฏิรูปและสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้น มีมาตรการป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนการสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพ

เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ และร่วมกันพัฒนาประเทศ และสังคมให้เจริญก้าวหน้า ในระหว่างที่มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เปิดรับฟังความคิดเห็นจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประชาชน เพื่อนำข้อคิดเห็นเหล่านั้นมาปรับแก้ไขเพิ่มเติม ให้ร่างรัฐธรรมนูญมีความเหมาะสม สอดคล้องกับประชาชนทุกภาคส่วน และท้ายที่สุดได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจผ่านการจัดทำประชามติตามวิถีทางในระบอบประชาธิปไตย โดยเนื้อหาของสาระของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มีบทบัญญัติและหลักการหลายส่วนที่แตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ทั้งในส่วนอำนาจหน้าที่ของสถาบันหลักสามฝ่าย ได้แก่ บริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ตลอดจนองค์กรอิสระ อีกทั้งมีการเพิ่มเติมหมวดใหม่ เช่น หมวดว่าด้วยหน้าที่ของรัฐ และหมวดว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ซึ่งไม่เคยปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ดังนั้น การศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 นอกจากจะเป็นการเรียนรู้รู้ตึกาใหม่ของประเทศแล้ว ยังเป็นการเรียนรู้ถึงรูปแบบการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการประชาธิปไตยของประเทศไทยอีกด้วย (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, น.3)

สำหรับตามความสำคัญประการหนึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ ได้รับรองสิทธิของประชาชนไว้มากมาย มีสิทธิในหลายประเด็นที่ได้รับการรับรองไว้ไม่น้อยกว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา เพียงแต่บรรยากาศและแนวทางการปกครองของรัฐบาลขณะนั้น อาจสร้างความรู้สึก “สิทธิ” ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญจะสามารถจับต้อง มีอยู่หรือไม่อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของประชาชนที่ในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการกำหนดนโยบาย/ออกกฎหมาย ที่จะมีผลกระทบต่อตัวเอง โดยในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติคำว่า “มีส่วนร่วม” ไว้ถึง 22 ครั้ง มากกว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2540 ที่ได้รับการขนานนามว่า “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” ซึ่งเขียนไว้เพียง 9 ครั้ง ทั้งนี้ การรับรู้ในสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารถือเป็นกระบวนการทางด้านการพัฒนาที่สำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะการพัฒนาอันจะเกี่ยวข้องกับระบบการเมืองโดยตรงที่เรียกว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่เรียกว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน เหตุที่การมีส่วนร่วมมีความสำคัญมาจากแนวคิดที่ว่า “การพัฒนาต้องมาจากประชาชน” ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาแบบกระจายอำนาจที่ให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนา โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มุ่งที่จะทำให้การเมืองเป็นของพลเมืองโดยการเพิ่ม

สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของพลเมืองในทางการเมืองการปกครองทุกระดับ และยังให้สิทธิ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นอิสระ สิทธิในการทำประชาพิจารณ์ สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เข้าชื่อเสนอกฎหมาย เข้าชื่อถอดถอน การออกเสียงประชามติ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น.7 - 13)

เนื่องจากความรู้ความเข้าใจเป็นปัจจัยที่บ่งบอกถึงความพร้อมของประชาชนว่าความ เข้าใจในสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นความรู้เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และความรู้เกี่ยวกับ โครงสร้างองค์กรและการดำเนินงานขององค์กรอิสระ รวมถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องการแสดง ความคิดเห็น และการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้ การที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่อง สิทธิและเสรีภาพของตนเองนั้น ยังช่วยส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมี ส่วนที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยการมีส่วนร่วมจากประชาชนเป็นตัวสนับสนุน

ด้วยเหตุนี้เอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิ และเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของ ประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ว่ามีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ตลอดจน เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะด้านการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและ เสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของ ประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

- 1) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิ และเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และอาชีพ
- 3) เพื่อนำผลการวิจัยสรุปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 46,251 คน จากประชากรทั้งหมด จำนวน 56,671 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2562) (ระบบสถิติทางทะเบียน กระทรวงมหาดไทย, 2562)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 46,251 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาตามวิธีของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 397 กลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาจากวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย รวมทั้งจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้อื่น ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขอความร่วมมือกับประชากรกลุ่มตัวอย่างในการกรอกข้อมูลแบบสอบถาม พร้อมทั้งอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการกรอกแบบสอบถามเพื่อเป็นการศึกษาเท่านั้น มิได้มีเจตนาอย่างอื่นอย่างใด รวมถึงชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการกรอกแบบสอบถาม โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามตามบ้านเรือนและที่พักอาศัยในพื้นที่เขตพระนคร รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 วัน

3.2 การตรวจสอบแบบสอบถาม : ก่อนให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามปรากฏว่าแบบสอบถามอยู่ในสภาพเรียบร้อยทั้งหมด ทุกชุดไม่มีร่องรอยการขีดข่วนหรือข้อความขาดหาย ทั้งนี้ หลังกรอกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามอีกครั้งเป็นรายบุคคล เนื่องจากเกรงว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างจะกรอกข้อมูลไม่ครบ หลังจากการตรวจสอบพบว่ากรอกแบบสอบถามเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ได้รับความร่วมมือจากประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการกรอก

แบบสอบถาม รวมทั้งเข้าใจในแบบสอบถามด้วยเป็นอย่างดี ในตอนแรกประชากรกลุ่มตัวอย่าง
ทำแบบสอบถามไม่ครบทุกข้อ เนื่องจากสายตาสั้น ผู้วิจัยได้แนะนำจนกรอกแบบสอบถามครบทุกข้อ

3.3 หลังจากรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามครบทุกชุดแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมา
วิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 : จะเป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปของแต่ละบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ
การสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา อาชีพ

ส่วนที่ 2 : เป็นการตอบคำถาม ในลักษณะที่ใส่เครื่องหมาย (√) ตรงกับข้อที่คิดว่า ใช่
หรือ ไม่ใช่ เพื่อวัดระดับความรู้ ความเข้าใจ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตอบแบบสอบถามถูกต้อง
(เกณฑ์คะแนน = 1) และตอบแบบสอบถามผิด (เกณฑ์คะแนน = 0) ในแบบสอบถามส่วนนี้ผู้วิจัย
ได้แบ่งเกณฑ์ความรู้ ความเข้าใจ ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่ม
ประชากรตัวอย่าง โดยคิดเป็นร้อยละจากจำนวนคะแนนที่ได้ทั้งหมดกับจำนวนคะแนนเต็ม
(จำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่าง (397) × คะแนนเต็มต่อบุคคล (30) = 11,910 คะแนน) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนที่ได้ทั้งหมด} \times 100}{11,910} = \text{เกณฑ์ความรู้ ความเข้าใจ}$$

11,910

ที่สูงสุด	90% ขึ้นไป	หมายความว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ มาก
	70% - 89%	หมายความว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ มาก
	50% - 69%	หมายความว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ
ปานกลาง	30% - 49%	หมายความว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ น้อย
	1% - 29%	หมายความว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ น้อย
ที่ต่ำสุด		

ส่วนที่ 3 : เป็นการกรอกแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการ
ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นการกรอกแบบสอบถามในเนื้อหาที่ประชากรกลุ่ม

ตัวอย่างเห็นว่าเป็นแนวทางส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ แบ่งระดับความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับ โดยการให้คะแนน 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ได้รับความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ได้รับความรู้ ความเข้าใจมาก
- 3 หมายถึง ได้รับความรู้ ความเข้าใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ได้รับความรู้ ความเข้าใจน้อย
- 1 หมายถึง ได้รับความรู้ ความเข้าใจน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำไปแปลความหมายโดยกำหนดค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ ตามความหมาย ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายความว่า มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า มาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า น้อย
0.01 – 1.50	หมายความว่า น้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Research Results)

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 59.19) และนอกจากนั้นเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 40.81) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21 - 29 ปี (ร้อยละ 58.94) รองลงมาช่วงอายุ 18 - 20 ปี (ร้อยละ 37.28) ถัดมาเป็นช่วงอายุ 30 - 39 ปี (ร้อยละ 3.78) ทั้งนี้ ไม่พบกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 40 ปี ขึ้นไป โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 78.09) และมีสถานภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 21.91) ทั้งนี้ ไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่า/หม้าย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 85.39) รองลงมามีรายได้เฉลี่ย 15,000 - 20,000 บาท (ร้อยละ 10.83) และมีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 3.78) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีสูงที่สุด (ร้อยละ 59.95) รองลงมาระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 18.64) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 17.38) นอกนั้นระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 4.03) และ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ

พนักงานองค์กรเอกชน (ร้อยละ 31.50) รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 31.50) ถัดมาประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 21.9) ถัดมาเป็นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 18.60) นอกนั้นประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 3.80) รับจ้าง (ร้อยละ 1.50) และอาชีพอิสระ (ร้อยละ 0.50)

2) ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจของประชากรกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อคำถาม การตอบคำถามจะเป็นลักษณะการตอบ ใช่/ไม่ใช่ โดยแบ่งเป็นเกณฑ์การให้คะแนนคิดเป็นร้อยละ จากผลการศึกษาพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนตอบถูก (ร้อยละ 61.81) จึงสามารถสรุปได้ว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ในระดับปานกลาง

3) ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ถึงแนวทางการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยมีจำนวน 8 ข้อ จากผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จากการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.82 (มาก) ผ่านรายการทีวี รายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.21 (ปานกลาง) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.81 (มาก) ผ่านหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.44 (ปานกลาง) ในงานการจัดการเสวนาทางวิชาการต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.41 (ปานกลาง) จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.07 (ปานกลาง) จากป้ายประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.08 (ปานกลาง) และจากการศึกษาในสถาบันการศึกษา ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.81 (มาก)

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า ผลการศึกษาข้างต้นถึงแนวทางการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร แนวทางที่มีผลจากค่าเฉลี่ยในระดับมากมีเพียง 3 แนวทาง ประกอบด้วย การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.82 (มาก) การเรียนรู้หรือหาข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.81 (มาก) และการศึกษาในสถาบันการศึกษา ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.81 (มาก)

อย่างไรก็ตาม ขณะที่แนวทางที่มีผลจากค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางมีถึง 5 แนวทาง ประกอบด้วย จากรายการทีวี รายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.21 (ปานกลาง) จากหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.44 (ปานกลาง) จากการเข้าร่วมงาน การเสวนาทางวิชาการต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.41 (ปานกลาง) จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.07 (ปานกลาง) และจากป้ายประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 3.08 (ปานกลาง)

4) สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานหลักข้อที่ 1 ประชาชนในเขตพระนครที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Independent - Samples (T-Test) พบว่า เพศที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

สมมติฐานหลักข้อที่ 2 ประชาชนในเขตพระนครที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ One - Way ANOVA (F-Test) พบว่า อายุที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ต่อความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 สามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้ที่มีช่วงอายุ 18 - 20 ปี มีความแตกต่างด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กับผู้ที่มีช่วงอายุระหว่าง 21 - 29 ปี และผู้ที่มีอายุ 30 - 39 ปี

ผู้ที่มีช่วงอายุ 21 - 29 ปี มีความแตกต่างด้าน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิ และเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กับผู้ที่มีช่วง 30 - 39 ปี

สมมติฐานหลักข้อที่ 3 ประชาชนในเขตพระนครที่มีสถานภาพการสมรส แตกต่างกัน มีระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ One - Way ANOVA (F-Test) พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

สมมติฐานหลักข้อที่ 4 ประชาชนในเขตพระนครที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ One - Way ANOVA (F-Test) พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

สมมติฐานหลักข้อที่ 5 ประชาชนในเขตพระนครที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ One - Way ANOVA (F-Test) พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

สมมติฐานหลักข้อที่ 6 ประชาชนในเขตพระนครที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 แตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ One - Way ANOVA (F-Test) พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

อภิปรายผล (Research Discussion)

1) ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบผิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในด้านสิทธิ ที่ว่า “บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น มีสิทธิได้รับการเยียวยาช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” มากที่สุด (ร้อยละ 71.28)

ในขณะที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบถูกเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในด้านสิทธิ ที่ว่า “เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น” มากที่สุด (ร้อยละ 74.81)

อย่างไรก็ตาม “สิทธิ” ในความหมายที่ว่านี้ คือ อำนาจที่กฎหมายรับรองคุ้มครองให้แก่บุคคล ในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลอื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง สิทธิซึ่งก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นด้วย (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2543, น. 47) ขณะเดียวกันก็ถือเป็นประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครองมากกว่าจะเป็น “อำนาจ” ส่วนบุคคล (อำนาจ คือ ความสามารถที่กฎหมายให้แก่บุคคลที่จะกำหนดความสัมพันธ์กับบุคคลนั่นเองหรือกับคนอื่น โดยมุ่งต่อความสัมพันธ์อันนั้น และต่างกับ “สิทธิ” คือ ไม่มีหน้าที่คู่เคียงไปด้วยต่างกับ “เสรีภาพ” คือ อำนาจไม่อาจทำได้ตามใจชอบ) การที่จะถือว่า “สิทธิ” เป็นประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครองให้แน่แท้ไป เพราะว่า “สิทธิ” เป็นจำนวนมากที่ไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าของสิทธินั้น ๆ “สิทธิ ได้แก่ ประโยชน์ที่กฎหมายรับรอง และคุ้มครองให้” ซึ่งหมายความว่า เป็นประโยชน์ที่กฎหมาย “รับรอง” ว่ามีอยู่และเป็นประโยชน์ที่กฎหมาย “คุ้มครอง” คือ คุ้มครองไม่ให้มีการละเมิดสิทธิ รวมทั้งบังคับให้เป็นไปตามสิทธิ ในที่การละเมิดด้วย (หยุด แสงอุทัย, 2535, น. 278)

ในส่วนของ “เสรีภาพ” เปรียบเสมือนอำนาจที่จะต้องกระทำการอะไรก็ได้ โดยมีอำนาจที่จะเลือกประพฤตินหรือไม่ประพฤติดังใดอย่างหนึ่ง (บรรศักดิ์ อูวรรณโณ, 2538, น. 348) ซึ่งมีความอิสระที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการเสรีภาพ (วิษณุ เครืองาม, 2530, น. 761) โดยที่ภาวะของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น ภาวะที่ปราศจากการถูก

ห่วงหวั่นยิวขัดขวาง บุคคลใด บุคคลหนึ่ง ย่อมมีเสรีภาพอยู่ตราบเท่าที่เขาไม่ถูกบังคับให้กระทำ ในสิ่งที่เขาไม่ประสงค์และจะกระทำ และไม่ถูกห่วงหวั่นยิวขัดขวางไม่ให้กระทำในสิ่งที่เขาประสงค์จะกระทำ กล่าวโดยสรุป “เสรีภาพ” คือ อำนาจของบุคคลของบุคคลใดอันที่จะกำหนดของตนเอง (วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, 2543, น. 40)

จากการที่ผลการวิจัยซึ่งประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ตอบถูก (ร้อยละ 61.81) จากจำนวนทั้งหมดนั้น ได้สะท้อนถึงความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หรือตามความหมายที่นักวิชาการได้อธิบายข้างต้นเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ ในระดับปานกลาง จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจต่อการสร้างองค์ความรู้แก่ประชาชนในประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ ในส่วนรายชื่อที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุด (ร้อยละ 71.28) เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในด้านสิทธิ คือ ประเด็นด้านการได้รับการเยียวยาช่วยเหลือจากรัฐกรณีถูกละเมิดสิทธิ หรือข้อความที่ว่า “บุคคลที่ได้รับการเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น มีสิทธิได้รับการเยียวยาช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” ก็ได้สะท้อนถึงการยังขาดองค์ความรู้ด้านดังกล่าวและนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางในการประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากผลที่ว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด (ร้อยละ 74.81) เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในด้านสิทธิ ที่ว่า “เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น” นั้น ได้สะท้อนถึงความเข้าใจต่อประเด็นเสรีภาพทางวิชาการได้อย่างน่าสนใจ ท่ามกลางกระแสการเมืองในปัจจุบันหรือแม้กระทั่งการติดตาม รับฟัง และแลกเปลี่ยนมุมมองด้านการเมืองในสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นเสรีภาพอย่างหนึ่งที่ต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น หากไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดี

2) ระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และอาชีพนั้น มีปัจจัยด้านอายุ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ สอดคล้องกับบางส่วนของงานวิจัย เรื่องการรับรู้ต่อสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กรณีศึกษา : ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดย กิตติยา จารวิจิต (2553) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยผลการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย อยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับการรับรู้มาก ($\bar{X} = 1.67$, $SD = 0.36$) อีกทั้ง การทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ การใช้เวลาในการติดตามข่าวสารข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3) แนวทางที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับแนวทางการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จากการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต มากที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก ซึ่งการสืบค้นอินเทอร์เน็ตถือเป็นพฤติกรรม (practice or behavior) อันเนื่องมาจากการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างกันในการแปลความสารที่ตนเองได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สั่งสมที่แตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมที่ถูกโน้มน้าวโดยการสื่อสารนั้นอาจเกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ หรือการตอบสนองต่อสื่อ ซึ่งมักจะมีมูลฐานจากการคำนึงถึงตนเองเป็นหลัก ในบางครั้งสื่อและความพยายามของการสื่อสารสังคมในปัจจุบัน จึงพยายามทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเพื่อส่วนร่วมของสังคม หรือเพื่อผู้อื่น (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533, น. 119 - 121) ขณะเดียวกันกลับพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ น้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในช่วงก่อนการประชามติออกเสียงรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2559 นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนโดยผลการประชามติขณะนั้น พบว่า

ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีผู้ออกมาใช้สิทธิ จำนวน 4,483,075 คน เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 1,369,046 คน (ร้อยละ 69.42) ไม่เห็นชอบ จำนวน 603,037 คน (ร้อยละ 30.58) (ไทยพีบีเอส, 2559, ออนไลน์) ขณะเดียวกันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ สิทธิและเสรีภาพ (ชาลววิทย ปรีชาพาณิชพัฒนา, 2561, ออนไลน์) ประกอบด้วย

1) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ได้รับการยกย่องให้เป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญ จึงเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนกว้างขวางมากที่สุด

2) กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานที่จะทำหน้าที่อบรมสั่งสอน ศึกษาวิจัย และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเพื่อให้สาธารณชน โดยเฉพาะนักเรียนและนักศึกษาได้รับรู้และช่วยกันส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

3) กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น จดทะเบียน คนเกิด จดทะเบียนบ้าน และย้ายบ้าน ทำบัตรประจำตัวประชาชน จดทะเบียนคนตาย เป็นต้น

4) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและดำเนินคดีกับบุคคลที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

5) หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ ที่ใช้อำนาจในการส่งเสริม และดูแลเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นครั้งคราว เช่น กรมประชาสัมพันธ์ กรมป่าไม้ กรมที่ดิน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

1) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1) จากการวิจัยเห็นได้ชัดเจนว่าอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ของประชาชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ดังนั้น ภาครัฐควรมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ให้กับประชาชนอย่างจริงจัง เช่น การประกาศกฎหมายรัฐธรรมนูญที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชน และกฎหมายพื้นฐานที่ประชาชนควรทราบ รวมถึงสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เนื่องจากกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด และเกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทุกคน จึงถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากที่ประชาชนทุกคนควรที่จะมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมถึงลดปัญหาการละเมิดสิทธิของผู้อื่น และป้องกันสิทธิไม่ให้ถูกละเมิด

1.2) หน่วยงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ควรมีจุดบริการอินเทอร์เน็ตฟรี สำหรับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีพื้นที่และช่องทางในการหาความรู้ และมีการประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิและเสรีภาพที่ระบุไว้ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ให้ประชาชนรับทราบ

1.3) ควรจัดทำหนังสือเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนแจกให้กับประชาชนในการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

1.4) ควรมีการจัดการอบรมให้กับประชาชน นักเรียน/นักศึกษา ที่มีความสนใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ในหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) เนื่องด้วยสถานการณ์ทางการเมืองของไทยมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อันเกิดจากหลาย ๆ ปัจจัย รวมถึงการเรียกร้องขอให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขรัฐธรรมนูญของประเทศที่เกิดขึ้น ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา พบว่าประเทศไทยได้มีการยกเลิก แก้ไข หรือร่างรัฐธรรมนูญใหม่มาหลายครั้ง หลายฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับล้วนมีที่มาและสาระสำคัญที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบเชิงปริมาณควบคู่กับเชิงคุณภาพ (Mixed Methods) เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายสถานการณ์ทางการเมืองของไทยที่เกี่ยวกับประเด็นสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

2.2) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ถือเป็นส่วนสำคัญที่ลดปัญหาการละเมิดสิทธิระหว่างประชาชนด้วยกันเอง หรือประชาชนกับรัฐ ดังนั้น การที่ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ย่อมมีการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และป้องกันตนเองไม่ให้ละเมิดสิทธิของผู้อื่น รวมถึงป้องกันไม่ให้ผู้อื่นละเมิดสิทธิของตน ดังนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ในการศึกษาประเด็นที่เป็นส่วนย่อย เช่น ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพการแสดงออกทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติยา จารวจิต. (2553). การรับรู้ต่อสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กรณีศึกษา: ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ชาญวิทย์ ปรีชาพาณิชย์พัฒนา. (2561). หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน. 2563, กุมภาพันธ์ 25, สืบค้นจาก <https://janisataprombut/1-sangkham-thiy>.
- ไทยพีบีเอส. (2559). ผลประชามติ 7 สิงหาคม รับร่างรัฐธรรมนูญ-คำถามพ่วง. 2563, กุมภาพันธ์ 25, สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/254702>.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2543). หลักพื้นฐานของ สิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2538). กฎหมายมหาชน เล่ม 1 วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่าง ๆ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, เมษายน 6). ราชกิจจานุเบกษา, น. 14.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2543). สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- วิชณุ เครื่องงาม. (2530). คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญ พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์.
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). สำระสำคัญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- หยุด แสงอุทัย. (2535). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : ปรกาศพริก.